

Grafill

NORSK ORGANISASJON
FOR VISUELL KOMMUNIKASJON

ROSENKRANTZ GATE 21
N-0160 OSLO

+ 47 22 12 82 00
GRAFILL@GRAFILL.NO
WWW.GRAFILL.NO

BANK 5010.06.47491
ORG.NR. 971 001 690

postmottak@kud.dep.no.

14. MARS 2013

LOV OM OMSETNING AV BØKER: HØRINGSSVAR FRA GRAFILL.

Grafill er en interesseorganisasjon for alle som arbeider eller utdanner seg innen visuell kommunikasjon. Organisasjonen samler rundt 1 300 fagfolk og studenter innen områdene grafisk design, illustrasjon, animasjonsdesign, tegneserieskaping og interaktiv design. Grafills utøvere er direkte involvert som grafiske designere, illustratører og tegneserieskapere i praktisk talt alle bøker som utgis i Norge.

Selv om Grafill ikke er blitt bedt av departementet om å avgi høringssvar vil vi allikevel benytte anledningen til å fremme våre synspunkter.

Den grafiske designeren og illustratøren glemmes ofte når bøker diskuteres. Det gjennomgående fokuset er rettet mot forfatter, oversetter og forlag. Det er i hovedsak tre profesjonelle utøvere som er involvert når en bok blir til: en forfatter, en oversetter og en formgiver. Grafill ønsker i sitt høringssvar å rette fokuset på to forhold:

- A. Formgiveren og illustratøren av bøker.
- B. Kvalitet i selve bokproduksjonen.

Generelle betraktninger:

1. Forfatteren og boken.

En forfatter skriver ikke bøker. En forfatter skriver tekst, som tilslutt blir en bok.

2. Boken er et tredimensjonalt objekt.

Noen bøker er bedre enn andre bøker. Noen bøker er bedre å holde i hånden, de er bedre å bla i, de er bedre å se på, og de er bedre å lese i. Bokstavene, bildene, papiret, innbindingen, typografien, omslaget og lukten, gjør at opplevelsen av å lese blir opphøyd til noe mer enn en kunnskapsformidling. Noen få bøker når helt opp til at form og innhold kan sies å være kunst; nemlig bokkunst.

3. Bokkunsten.

Bokkunsten er viktig, ikke bare for illustratører, designere, forfattere, forlag og bokhandlere. Den er viktig for oss alle. Leseropplevelsen blir rikere, bedre og mer helhetlig – som en kunstopplevelse. Bøker er et kunstindustriobjekt, og gode bøker vil utløse en kunstopplevelse.

4. Leseren.

Når leseren navigerer seg gjennom det tredimensjonale objektet vi kaller en bok, går veien gjennom tekst, typografi, illustrasjon og fotografi som er materialisert i papir, trykk og innbinding. Boken holdes sammen av de ulike valgene som er tatt i den prosessen som kan kalles et bokbyggeri. Noen ganger har bokbyggeriet resultert i en god bok, og en god bok er et stykke håndverk utøvd med kunnskap og presisjon.

5. Bokbransjen.

Det "norske systemet" med fastprisreguleringer, normalkontrakter, Norsk kulturråds innkjøpsordning og bransjens ambisjon om en ny moderne boklov er etter Grafill oppfatning svært viktig.

6. Bokbransjen og fastprissystemet.

Grafill ser på en opprettholdelse av fastprissystemet og standardkontrakter som avgjørende for Bok-Norges fremtid. Fastprisen sikrer videreføringen av normal- og standardkontraktene og det litteraturpolitiske samarbeidet mellom foreningene. Videre danner de kollektive avtalene fundamentet for felles standarder, åpne løsninger og at vårt lille språksamfunn kan opprettholde en rik og variert litteratur med et landsdekkende nett av bokhandlere.

7. Bokkunsten og fastprissystemet.

Fastprisreguleringene vil sikre forutsigbare rammer når bokbyggeriet planlegges og gjennomføres. Boken som et godt fysisk objekt er avhengig av at grafiske designere, illustratører i tillegg til forfatterne og oversettere kan opprettholde sine normalkontrakter og standardkontrakter som fastprissystemet bygger på.

Konkret innspill til ny Boklov: (endring foreslått i rødt)

Høringsspørsmål 4

Departementet foreslår følgende formulering:

Representanter for forfattere, oversettere, **illustratører, grafiske designere** og leverandører kan samarbeide om **generelle standardkontrakter, og** standardkontrakter som inneholder bestemmelser om royaltysatser for forfattere og provisjonssatser for deres agenter, samt oversetterhonorar.

Med vennlig hilsen

Martin Bichl, daglig leder Grafill - Norsk organisasjon for visuell kommunikasjon